

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΕΕ

- A1. Η Λωξάντρα αποτελεί το βασικό πρόσωπο της αφήγησης. Είναι η οικοδέσποινα, εκείνη που τηρεί ευλαβικά τα έθιμα και κρατά τις παραδόσεις: «Ευλόγησον την βρώσιν και την πόσιν των δούλων σου...» θα προσευχηθεί για να ξεκινήσει το γεύμα, ενώ στο τέλος του γεύματος «πήρε μια βούκα ψωμί, το έκοψε με το χέρι της στα τρία, και τίναξε τα κομμάτια πάνω στο τραπέζι.
- Αβράμ, Ισάκ και Ιακώβ, είπε, καλά τρία»
Επίσης, εξ' αρχής παρουσιάζεται να νοιάζεται για όλους. Φροντίζει να είναι όλοι επαρκώς χορτασμένοι βάζοντας το αδύναμο - κατά τη γνώμη της - μέλος της οικογένειας δίπλα της (την Καμίλλη) για να το φροντίζει ιδιαίτερα.
«Την Καμίλλη την είχε καθίσει.....συλλογιζόταν η Λωξάντρα»
Ακόμα δε διστάζει, όταν νιώθει πως η νύφη της δεν τρώει, να πάρει την πρωτοβουλία να την ταισεί με το ζόρι: «Επωφελήθηκε η Λωξάντρα έβγαινε από τη μύτη της»
- A2. Είναι γεγονός πως σε όλους τους πολιτισμούς διάφορες γιορτές και σημαντικά γεγονότα συνοδεύονται από ένα γεύμα. Έτσι και στο συγκεκριμένο απόσπασμα, γιορτάζεται η Πρωτοχρονιά σε στενό οικογενειακό κύκλο, με πληθώρα εδεσμάτων μαγειρεμένα με παραδοσιακό τρόπο. Το κυρίως πιάτο είναι η γαλοπούλα, η οποία σερβιρίστηκε σε πορσελάνινα σερβίτσια ενώ συνοδεύτηκε από γαλλικό κρασί. Οι ευχές και οι προπόσεις συνοδεύουν το γεύμα.
Το κατάμεστο από πικάντικα εδέσματα τραπέζι καθορίζει την εορτή και την ίδια την εορταστική διάθεση των συγγενών. Οι συνδαιτυμόνες δε βιάζονται καθώς η διάρκεια του γεύματος είναι πάνω από τρεις ώρες. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα εντύπωση προκαλεί η ελληνική φιλοξενία, η διάθεση της οικοδέσποινας όχι μόνο να φάνε ικανοποιητικά οι καλεσμένοι της αλλά και να τους φιλοξενήσει στο σπίτι της, να κοιμηθούν όλοι εκεί. Το φαγοπότι συνεχίζεται όπως το προστάζει η περίπτωση και στο τέλος η Λωξάντρα κλείνει το γεύμα ιεροτελεστικά παίρνοντας μια μπουκιά ψωμί και κόβοντας την σε τρία κομμάτια πετώντας τα πάνω στο τραπέζι με την ευχή «Αβράμ, Ισάκ και Ιακώβ, καλά τρία». Στο τέλος όλοι πέρασαν και φίλησαν το χέρι της οικοδέσποινας σε μια εκδήλωση σεβασμού και ευγνωμοσύνης στο πρόσωπό της.
- B1. Η Μ. Ιορδανίδου ξεκινά την αφήγησή της περιγράφοντας το εορταστικό περιβάλλον στις δύο πρώτες παραγράφους του κειμένου «Η μεγάλη πράσινη πήλινη σόμπα.....Σωστό κέρας της Αμαλθείας». Επίσης περιγράφει το σερβίτσιο στο οποίο σερβιρίστηκε η γαλοπούλα: «Στο τραπέζι είχε μπει.....πύργοι παραμυθένιοι»

B2. α) νους = μυαλό, πνεύμα, διάνοια
συζήτηση = διάλογος, κουβέντα
περίεργο = παράξενο, αλλόκοτο
λαλιά = ομιλία
μεγάλη = τεράστια, υπερμεγέθη

β)

- Όταν ο γιατρός του είπε πως έχει όγκο τα μάτια του δάκρυσαν παρόλο που το περίμενε
- Με κατάνυξη παρακολούθησαν οι πιστοί τη λειτουργία της Ανάστασης
- Ήταν βαθυστόχαστος άνθρωπος γι' αυτό και όλοι σέβονταν τις απόψεις του και υιοθετούσαν τις συμβουλές του.
- Πολλοί θεωρούν πως το νόημα της ζωής βρίσκεται στην απόκτηση όλο και περισσότερων υλικών αγαθών.
- Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας σηκώθηκε και έκανε πρόποση διατυπώνοντας την ευχή για ειρήνη και συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

Γ. Η Μ. Ιορδανίδου περιγράφει ένα πρωτοχρονιάτικο γεύμα σε οικογενειακό κύκλο με πρωταγωνίστρια τη Λωξάντρα, που είναι περιτριγυρισμένη από πρόσωπα του οικογενειακού της περιβάλλοντος

Το τραπέζι δεσπόζει στο δωμάτιο γεμάτο από εδέσματα. Το γεύμα ξεκινά με τη Λωξάντρα να νοιάζεται για όλους και ιδίως για τη νύφη της την Καμίλλη, που όπως πιστεύει η Λωξάντρα δεν τρώει αρκετά. Η συζήτηση των ανδρών στρέφεται σε πρωτοχρονιάτικα έθιμα, όταν η Λωξάντρα προσπαθεί να ταΐσει τη νύφη της με το ζόρι ενώ οι καλεσμένοι αντιδρούν όσο πιο ευπρεπισμένα μπορούν στην αυθόρμητη αυτή κίνησή της. Το επεισόδιο θεωρείται λήξαν με την είσοδο της γαλοπούλας. Το γεύμα διαρκεί πάνω από τρεις ώρες και τελειώνει με εθιμοτυπικό τρόπο, ενώ περνούν και φιλούν όλοι το χέρι της οικοδέσποινας.

Δ. Πρόλογος: Η παράδοση για μας τους Έλληνες έχει ξεχωριστή σημασία. Είναι εκείνος ο θεσμός που διατήρησε για αιώνες την ιδιαίτερη φυσιογνωμία μας, την ελληνικότητά μας. Τα ήθη και τα έθιμα είναι πηγές ζωντάνιας, σφρίγους και πρωτοτυπίας.

Κύριο μέρος: Παράδοση είναι καθετί που παραδίνεται από γενιά σε γενιά με το γραπτό, είτε με τον προφορικό λόγο. Ιδιαίτερα όμως, με τον όρο παράδοση εννοούμε τις συνήθειες, τις αντιλήψεις

και τις ηθικές αρχές που κληροδοτούνται από τους παλιότερους στους νεότερους

Παρόλη όμως τη σημασία της παράδοσης, στις μέρες μας με τις ραγδαίες αλλαγές που είχαν σημειωθεί, έχει παραγκωνιστεί και δεν θεωρείται αξιόλογη. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε πολλούς και ποικίλους παράγοντες.

α) Δεν έχει συνειδητοποιηθεί η αξία των παραδοσιακών στοιχείων κυρίως από τους νέους. Οι φορείς κοινωνικοποίησης και ιδιαίτερα η οικογένεια και το σχολείο δεν έχουν δώσει την απαραίτητη βαρύτητα στο θεσμό της παράδοσης, δεν έχουν μεταγγίσει στη νέα γενιά τις παραδοσιακές αξίες

β) Πολλοί θεωρούν πως παράδοση σημαίνει οπισθοδρόμηση, συντήρηση και ότι τα στοιχεία της δεν μπορούν να βρουν εφαρμογή στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής.

γ) Το φαινόμενο της ξενομανίας που χαρακτηρίζει την εποχή μας και η τάση των Ελλήνων να υιοθετούν άκριτα ο,τιδήποτε ξένο θεωρώντας το μοντέρνο.

δ) Τα Μ.Μ.Ε. δεν προβάλλουν παραδοσιακά στοιχεία αλλά μέσα από τη διαφήμιση και τις ταινίες προβάλλεται μια ζωή που διαφέρει από την ελληνική κουλτούρα και νοοτροπία- Αλλοίωση της γλώσσας.

ε) Η προτίμηση των Ελλήνων σε ξένα προϊόντα και η αδιαφορία τους για τα εγχώρια που τα θεωρούν κατώτερης ποιότητας έχει οδηγήσει στην υποτίμηση ηθών και έθιμων που έχουν άμεση σχέση με την πλούσια ελληνική παράδοση (π.χ. τρόπος διατροφής)

στ) Οι κρατικοί φορείς αδιαφορούν και δεν υπάρχει κάποια σημαντική προσπάθεια ώστε να προβληθούν στοιχεία παραδοσιακά.

ζ) Η τάση των νέων να θεωρούν ο,τιδήποτε παραδοσιακό ξένο προς τις προτιμήσεις και τις επιθυμίες τους – χαρακτηρίζονται από την άκριτη υιοθέτηση στοιχείων που θεωρούνται μοντέρνα.

η) Ο τουρισμός

Μεταβατική παράγραφος : Όπως διαφαίνεται από τα παραπάνω καθίσταται αναγκαία η διαφύλαξη της παράδοσης καθώς μέσα απ' αυτήν μπορεί ο σύγχρονος άνθρωπος ν' αποκομίσει πλούσια διδάγματα, να διατηρήσει την πολιτιστική του φυσιογνωμία και ταυτότητα. Για να επιτευχθεί αυτό πρέπει:

α) Μέσω της εκπαίδευσης ο νέος να έρχεται σε επαφή με την παράδοση, τις παραδοσμένες συνήθειες και αντιλήψεις, την ιστορία, που πρέπει να αφομοιώνεται με κριτικό πνεύμα και διάθεση για αναζήτηση και ερμηνεία των ιστορικών γεγονότων. Να υπάρχει άμεση προσέγγιση της γλώσσας και διδασκαλία της Λαϊκής Τέχνης.

β) Μέσω της οικογένειας πρέπει να διατηρούνται στο μέτρο του δυνατού οι συλλογικές συνήθειες και εκδηλώσεις, που ρυθμίζονται

από τα ήθη. Να καλλιεργείται από τους γονείς η αντίληψη της αναγκαιότητας της διαφύλαξης της ιστορικής παράδοσης.

γ) Συνειδητοποίηση από όλους – αρμόδιους κρατικούς φορείς και απλούς πολίτες – ότι η εθνική συνείδηση προϋποθέτει τη γνώση της παράδοσης. Έτσι δε θα παρασυρόμαστε από την άκριτη ξενομανία.

δ) Η πνευματική ηγεσία μπορεί να συμβάλει στη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς με την προβολή διαφωτιστικών και καθοδηγητικών προτύπων συμπεριφοράς. Επίσης, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας, μέσα από τη συστηματική επαφή μ' αυτήν.

ε) Προβολή παραδοσιακών προτύπων από τα Μ.Μ.Ε.

στ) Αποβολή συμπλεγμάτων κατωτερότητας που διέπουν τους Έλληνες

πως ο,τιδήποτε ξένο είναι και ποιοτικό

ζ) Οι νέοι πρέπει να συνειδητοποιήσουν πως ο,τιδήποτε παραδοσιακό δε σημαίνει ότι είναι και παρωχημένο. Πως μπορεί να προσαρμοστεί στη σύγχρονη ζωή αφού όμως προηγηθεί κριτική θεώρηση και αποβολή εκείνων των στοιχείων που πράγματι δεν ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Επίλογος: Η παράδοση κάθε λαού αποτελεί ιερή και πολύτιμη κληρονομιά. Ο ελληνικός λαός έχει πλούσια και μακρόχρονη παράδοση και το μεγαλύτερο σφάλμα που θα μπορούσε να διαρπάξει είναι να θεωρήσει τον εαυτό του ανεξάρτητο από το παρελθόν. Είναι αναγκαίο να επιστρέψει στις ρίζες του, στην παράδοσή του αν θέλει να προστατέψει την ταυτότητα και την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του.

Επιμέλεια: Ελευθερία Πλούσιου - Φιλόλογος